NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/870

z 30. mája 2022

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([1]),

keďže:

(1) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej ([2]) (ďalej len „dohoda o pridružení“) predstavuje základ vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou. V súlade s rozhodnutím Rady 2014/668/EÚ ([3]) sa hlava IV dohody o pridružení, ktorá sa týka obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom, predbežne vykonáva od 1. januára 2016 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi nadobudla platnosť 1. septembra 2017.

(2) Dohoda o pridružení vyjadruje želanie zmluvných strán dohody o pridružení (ďalej len „zmluvné strany“) posilniť a rozšíriť vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom, uľahčiť a dosiahnuť postupnú hospodársku integráciu, a to v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z členstva zmluvných strán v Svetovej obchodnej organizácii.

(3) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj podpora dodržiavania zásad suverenity a územnej celistvosti, neporušiteľnosti hraníc a nezávislosti ako základné prvky dohody o pridružení.

(4) V článku 25 dohody o pridružení sa stanovuje postupné vytvorenie zóny voľného obchodu medzi zmluvnými stranami v súlade s článkom XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT 1994). Na uvedený účel sa v článku 29 dohody o pridružení stanovuje postupné odstránenie ciel v súlade so zoznamami, ktoré sú uvedené v dohode o pridružení, a možnosť urýchliť a rozšíriť rozsah tohto odstránenia. V článku 48 dohody o pridružení sa stanovuje, že pred uplatnením antidumpingových opatrení medzi zmluvnými stranami sa má zvážiť verejný záujem.

(5) Nevyprovokovaná a neopodstatnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine trvajúca od 24. februára 2022 má zásadne negatívny vplyv na schopnosť Ukrajiny obchodovať so zvyškom sveta, a to z dôvodu ničenia výrobnej kapacity, ako aj nedostupnosti značnej časti dopravných prostriedkov v dôsledku znemožneného prístupu k Čiernemu moru. Za takýchto výnimočných okolností a s cieľom zmierniť negatívny hospodársky vplyv útočnej vojny Ruska voči

([1]) Pozícia Európskeho parlamentu z 19. mája 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 24. mája 2022.
([2]) Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3.
([3]) Rozhodnutie Rady 2014/668/EÚ z 23. júna 2014 o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej, pokiaľ ide o jej hlavu III (okrem ustanovení týkajúcich sa zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sú na území druhej zmluvnej strany legálne zamestnaní ako pracovníci) a hlavy IV, V, VI a VII, ako aj súvisiace prílohy a protokoly (Ú. v. EÚ L 278, 20.9.2014, s. 1).

Ukrajine je potrebné urýchliť rozvoj užších hospodárskych vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou, aby sa ukrajinským orgánom a obyvateľstvu poskytla rýchla podpora. Je preto potrebné a vhodné stimulovať obchodné toky a udeliť koncesie vo forme opatrení na liberalizáciu obchodu pre všetky výrobky v súlade s urýchlením odstraňovania ciel na obchod medzi Úniou a Ukrajinou.

(6) V súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) má Únia zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. Podľa článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa spoločná obchodná politika má uskutočňovať v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.

(7) Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením by mali mať túto formu: i) úplné zrušenie dovozných ciel (ďalej len „preferenčné clá“) na dovoz priemyselných výrobkov z Ukrajiny; ii) pozastavenie uplatňovania systému vstupných cien na ovocie a zeleninu; iii) pozastavenie colných kvót a úplné zrušenie dovozných ciel; iv) odchylne od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 ([4]) by sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nemali vyberať v žiadnom okamihu, a to ani po uplynutí účinnosti tohto nariadenia; a v) dočasné pozastavenie uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 ([5]). Prostredníctvom uvedených opatrení Únia v skutočnosti dočasne poskytne primeranú hospodársku a finančnú podporu v prospech Ukrajiny a dotknutých hospodárskych subjektov.

(8) S cieľom predchádzať podvodom by preferenčné dojednania stanovené týmto nariadením mali byť podmienené tým, že Ukrajina bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Ukrajina nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.

(9) Ukrajina by sa mala zdržať zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom, ako aj nových množstvových obmedzení alebo opatrení s rovnocenným účinkom, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení obchodu s Úniou, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami. V prípade, že Ukrajina nedodrží ktorúkoľvek z uvedených podmienok by Komisia mala byť oprávnená dočasne pozastaviť uplatňovanie buď všetkých, alebo časti preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením.

(10) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje, že dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov predstavujú základné prvky dohody o pridružení. Okrem toho sa v článku 3 dohody o pridružení uvádza, že ústrednými prvkami posilňovania vzájomných vzťahov medzi zmluvnými stranami sú právny štát, dobrá správa vecí verejných, boj proti korupcii, boj proti rôznym formám nadnárodného organizovaného zločinu a terorizmu, podpora trvalo udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Je vhodné zaviesť možnosť dočasne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením, ak Ukrajina nebude dodržiavať všeobecné zásady dohody o pridružení, ako je to v prípade iných dohôd o pridružení, ktoré Únia uzavrela.

(11) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci s cieľom dočasne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní a zaviesť nápravné opatrenia, ako sa uvádza v článkoch 3 a 4 tohto nariadenia, v prípadoch, ak dovozy podľa tohto nariadenia závažne ovplyvnia alebo by mohli závažne ovplyvniť výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([6]).

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21).

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(12) S výhradou vyšetrovania Komisie je nevyhnutné stanoviť možnosť opätovného zavedenia ciel, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení na dovoz akýchkoľvek výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré spôsobujú alebo v prípade ktorých hrozí, že spôsobia závažné ťažkosti výrobcom z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky.

(13) Výročná správa Komisie o vykonávaní prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, by mala zahŕňať podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených týmto nariadením.

(14) Vzhľadom na naliehavosť záležitosti súvisiacej so situáciou spôsobenou útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtýždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

(15) Vzhľadom na núdzovú situáciu na Ukrajine by sa v tomto nariadení malo stanoviť vhodné prechodné ustanovenie a nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Opatrenia na liberalizáciu obchodu

1. Zavádzajú sa tieto preferenčné dojednania:

a) preferenčné clá na dovoz do Únie určitých priemyselných výrobkov s pôvodom na Ukrajine, ktoré podliehajú sedemročnému postupnému odstraňovaniu ciel v súlade s prílohou I-A k dohode o pridružení, sa stanovujú na nulu;

b) uplatňovanie systému vstupných cien sa pozastavuje v prípade tých výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, ako sa uvádza v prílohe I-A k dohode o pridružení; na dovoz týchto výrobkov sa neuplatňujú žiadne clá;

c) všetky colné kvóty stanovené podľa prílohy I-A k dohode o pridružení sa pozastavujú a výrobky, na ktoré sa tieto kvóty vzťahujú, sa môžu dovážať z Ukrajiny do Únie bez cla.

2. Odchylne od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia (EÚ) 2016/1036 sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nevyberajú v žiadnom okamihu, a to ani po uplynutí účinnosti tohto nariadenia.

3. Uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2015/478 sa dočasne pozastavuje, pokiaľ ide o dovoz s pôvodom na Ukrajine.

Článok 2

Podmienky oprávnenosti na preferenčné dojednania

Preferenčné dojednania stanovené v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c) podliehajú týmto podmienkam:

a) dodržiavanie pravidiel pôvodu výrobkov a súvisiacich postupov stanovených v dohode o pridružení;

b) Ukrajina sa zdrží zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení vrátane diskriminačných interných správnych opatrení, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami; a

c) Ukrajina bude dodržiavať demokratické zásady, ľudské práva a základné slobody a dodržiavať zásadu právneho štátu, ako aj vyvíjať pokračujúce a nepretržité úsilie, pokiaľ ide o boj proti korupcii a nezákonným činnostiam, ako sa stanovuje v článkoch 2, 3 a 22 dohody o pridružení.

Článok 3

Dočasné pozastavenie

1. Ak Komisia zistí, že existujú dostatočné dôkazy o nedodržaní podmienok stanovených v článku 2 zo strany Ukrajiny, môže prostredníctvom vykonávacieho aktu úplne alebo čiastočne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c). Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2

2. Ak členský štát požiada, aby Komisia na základe nedodržania podmienok stanovených v článku 2 písm. b) zo strany Ukrajiny pozastavila uplatňovanie niektorého z preferenčných dojednaní, Komisia do štyroch mesiacov od tejto žiadosti poskytne odôvodnené stanovisko, či je tvrdenie týkajúce sa nedodržania týchto podmienok Ukrajinou odôvodnené. Ak Komisia dospeje k záveru, že tvrdenie je odôvodnené, začne postup uvedený v odseku 1 tohto článku.

Článok 4

Ochranná doložka

1. Ak sa výrobok s pôvodom na Ukrajine dováža za podmienok, ktoré spôsobujú, alebo v prípade ktorých hrozí, že spôsobia závažné ťažkosti výrobcom z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, môžu byť na dovozy uvedeného výrobku kedykoľvek opätovne zavedené clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení.

2. Komisia pozorne monitoruje vplyv tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o ceny na trhu Únie, pričom prihliada na informácie týkajúce sa vývozu, dovozu a výroby v Únii, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením.

3. Komisia prijme v primeranej lehote rozhodnutie o začatí vyšetrovania:

a) na žiadosť členského štátu;

b) na žiadosť právnickej osoby alebo združenia bez právnej subjektivity, ktoré konajú v mene priemyselného odvetvia Únie, teda v mene všetkých alebo veľkej časti výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky; alebo

c) z vlastného podnetu, ak Komisia považuje za zrejmé, že existuje dostatok dôkazov *prima facie* o závažných ťažkostiach výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, ako sa uvádza v odseku 1.

Na účely tohto odseku „veľká časť výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky“ sú výrobcovia z Únie, ktorých spoločná výroba predstavuje viac ako 50 % celkovej výroby podobných alebo priamo konkurujúcich výrobkov v Únii, ktoré sú vyrábané tou časťou priemyselného odvetvia Únie, ktorá vyjadrila buď podporu alebo námietky voči žiadosti, a ktorá predstavuje aspoň 25 % celkovej výroby podobných alebo priamo konkurujúcich výrobkov, ktoré sú vyrábané priemyselným odvetvím Únie.

4. Ak sa Komisia rozhodne začať vyšetrovanie, uverejní oznámenie o začatí vyšetrovania v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V oznámení sa uvedie súhrn získaných informácií a výzva, aby sa všetky relevantné informácie zaslali Komisii. Stanoví sa v ňom aj lehota, v ktorej môžu zainteresované strany písomne predložiť svoje stanovisko. Táto lehota nesmie byť dlhšia ako štyri mesiace odo dňa uverejnenia oznámenia.

5. Komisia si vyžiada všetky informácie, ktoré považuje za potrebné, a získané informácie si môže overiť u Ukrajiny alebo u ktoréhokoľvek iného relevantného zdroja. Komisii môžu pomáhať úradníci z členského štátu, na území ktorého sa môže overovanie vykonávať, ak o takúto pomoc týchto úradníkov tento členský štát požiada.

6. Pri skúmaní toho, či existujú závažné ťažkosti výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, ako sa uvádza v odseku 1, Komisia zohľadňuje okrem iného tieto faktory týkajúce sa výrobcov z Únie, ak sú dostupné relevantné informácie:

— podiel na trhu,

— výroba,

— zásoby,

— výrobná kapacita,

— využitie kapacity,

— zamestnanosť,

— dovoz,

— ceny.

7. Vyšetrovanie sa ukončí do šiestich mesiacov po uverejnení oznámenia uvedeného v odseku 4 tohto článku. Za výnimočných okolností môže Komisia uvedené obdobie predĺžiť prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2

8. Komisia do troch mesiacov od ukončenia vyšetrovania rozhodne o tom, či opätovne zavedie clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2 tohto nariadenia. Uvedený vykonávací akt nadobudne účinnosť do jedného mesiaca od jeho uverejnenia.

Clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, sa môžu opätovne zaviesť na obdobie potrebné na zvládnutie zhoršenia hospodárskej alebo finančnej situácie výrobcov z Únie, alebo pokiaľ trvá hrozba takéhoto zhoršenia. Ak konečné zistené skutočnosti ukážu, že neboli splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, Komisia prijme vykonávací akt o ukončení vyšetrovania a konania. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2 tohto nariadenia.

9. Ak vyšetrovaniu bránia výnimočné okolnosti, ktoré si vyžadujú okamžitú akciu, môže Komisia po tom, ako informuje Výbor pre colný kódex uvedený v článku 5 ods. 1, prijať akékoľvek nevyhnutné preventívne opatrenie.

Článok 5

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre colný kódex zriadený článkom 285 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ([7]). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článok 6

Hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu

Výročná správa Komisie o vykonávaní prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňa podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení a podľa potreby zahŕňa aj hodnotenie sociálneho vplyvu týchto opatrení na Ukrajine a v Únii. Informácie o dovoze výrobkov podľa článku 1 ods. 1 písm. c) sa sprístupnia prostredníctvom webového sídla Komisie.

Článok 7

Prechodné ustanovenie

Preferenčné dojednania uvedené v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c) sa uplatňujú na výrobky, ktoré sú k 4. júnu 2022 buď v tranzite z Ukrajiny do Únie, alebo sú pod colným dohľadom v Únii, pod podmienkou, že v lehote šiestich mesiacov od uvedeného dátumu sa predloží na tento účel žiadosť zodpovedným colným orgánom Únie.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. Toto nariadenie sa uplatňuje do 5. júna 2023.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. mája 2022

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predseda*
R. METSOLA	B. LE MAIRE